

SOLT Serbian Module 9 Lesson 4

Public Works

During this lesson, the students will learn about public works. Under this Terminal Learning Objective, the students will learn one task. At the end of the lesson, the students will be able to:

- 1. Discuss public works, safety and services.** This task will include:
 - Discuss the water systems of the TR
 - Get information concerning the availability of electricity in various parts of the TR
 - Discuss the needs and effects of electricity in developing countries
 - Discuss various types of electric power sources

Tip of the day

Through the FR of Yugoslavia flows the Danube River, connecting Central Europe with the Black Sea, while the access to the Adriatic Sea makes it possible for the FRY to join international waterways. The valley of the Morava River, connected with the valley of the Macedonia's Vardar River, enables transport of goods and passengers to the Aegean Sea and further to the Mediterranean and the Middle East.

Exercise 1

Scan the text below and write your own title for the article. Put the checkmark next to each true statement, given after the article. Compare your work with a partner.

Вода за пиће је релативно исправна у целој Србији, али ипак се сумња у њен квалитет. То се нарочито односи на Војводину, где су истраживања показала да су подземне воде загађене. Спас лежи у минералним водама којих има на више од 240 локација. Поражавајућа је чињеница да само половина становника у Републици пије воду из водовода који се контролише. Тако је у бунарима поред Сенте пронађен цијанид у двоструко већој количини него што је дозвољено. У водоводу на Копаонику има алуминијума. Стручњаци Градског завода за заштиту здравља контролишу исправност воде за пиће у Београду и према њиховим подацима вода одговара нормама Светске здравствене организације. На подручју града постоји више од 340 локалних водовода.

1. The drinking water in Serbia is of very good quality.
2. A large amount of cyanide was found in the water at Kopaonik.
3. The mineral water has many advantages.
4. Vojvodina has a very poor water quality.
5. Only one third of the Serbian population is drinking good water.

Exercise 2

Енергија. Read the list of energy sources and choose the one that in your opinion is the best energy source. Give at least three reasons that will support your choice. Compare them with the rest of the class.

атомска енергија
нафта
природни гас
водена енергија
угаљ
ветар
сунчева енергија

Exercise 3

Read the excerpt from the news article about energy sources.

1. Underline the words that describe advantages or disadvantages of the mentioned energy sources.
2. Can you predict that the entire article will be about: disadvantages or advantages of some energy sources?

Нафта и угаљ су веома ограничени извори енергије, који ће се једнога дана потпуно исцрпити. Сагоревање нафте и угља такође изазива велику загађеност. Многе земље су на путу тражења чистих и бољих извора енергије...Метан, водена снага, снага ветра и атомска енергија су извори будућности...

Exercise 4

Read the entire article from the previous exercise and check your predictions. Write down in English the name of the energy source addressed in the article and all important facts related to that energy source. Compare your answers with the other students.

Предности метана над осталим изворима енергије је велика. Метан је чист извор енергије чије сагоревање не производи загађење ваздуха као што је то случај са нафтом и угљем. Налазишта метана се налазе свуда у свету и процена је да ће требати више од сто година да се она исцрпи. Метан може да се произведе у природном циклусу. Разне врсте отпада као смеће, дрво, животињски отпад стављени заједно у затворене контејнере могу да произведу различите гасове. У том процесу на метан отпада 50%. Цена метана је такође много нижа него цена нафте.

Exercise 5

Work in two groups. The topic of your discussion will be oil as an energy source. One group will support this energy source and the other group will oppose it. Allow at least 20 minutes for preparation. Write down all your reasons for the support or opposing of oil use as an energy source.

Exercise 6

Read the news announcement below and fill out the missing parts of the statements.

Дежурни диспечер Електропривреде Србије је апеловао на грађане да штеде електричну енергију јер је Електропривреда Србије принуђена да користи капацитете хидроелектране Ђердап. Хидроелектрана Ђердап има укупно дванаест агрегата снаге стоседамдесетшест мега вата, од којих по шест агрегата припадају Југославији и шест Румунији. Највећи део опреме за ову хидроцентралу је произведен у Русији.

1. The news announcement is an appeal for _____.
2. Ђердап is one of the biggest Yugoslav _____.
3. The power of each aggregate is _____.
4. Not all of the aggregates _____.

Adverbs of Place

Adverbs of place answer the questions:

Где?	<i>Where?</i> (location)
Куда?	<i>Where?</i> (motion)
Докле?	<i>How far?</i>
Одакле?	<i>Where from?</i>
Откуда?	<i>Where from?</i>

Below is the list of adverbs of place in Serbian. It doesn't include the adverbs that you already learned in the previous modules.

овде	-	here
овамо	-	over here
довде	-	this far, up to here
одавде	-	from here
овуда	-	this way
свуда	-	everywhere
ту	-	here
тамо	-	there
дотле	-	that far
одатле	-	from there
туда	-	that way
отуда	-	from there
онде	-	over there
донде	-	to that place, up to there
оданде	-	from there
онуда	-	that way (over there)
негде	-	somewhere
нигде	-	nowhere
било где	-	anywhere
свугде	-	everywhere
некуда	-	somewhere
никуда	-	nowhere
икуда	-	anywhere
свукуда	-	everywhere

Exercise 1

Practice with a partner. Fill in the space with the most proper adverb of place.

1. Куда сте ишли јуче? Нисмо ишли _____ . (nowhere)
2. Видео сам већ _____ тог човека. (somewhere)
3. Гласови су долазили _____ . (from there)
4. _____ да живимо, увек се сећамо родног места. (anywhere)
5. Ствари су биле _____ разбацане. (everywhere)
6. Можете ићи само _____ . (that far)
7. _____ води пут за шуму и до реке. (this way)
8. Да ли сте _____ ишли овога лета? (anywhere)
9. Не, нисмо _____ ишли овога лета. (nowhere)
10. Идите _____ и стићи ћете на време. (this way)

Exercise 2

Make up three sentences using any of the adverbs of place. Compare your work with a partner.

1. _____
2. _____
3. _____

атомска енергија	nuclear energy
бунар, и	well, s
вероватноћа, е	possibility, s
водовод, и	water supply system, s
гориво, а	fuel, s
депоновање, а	storage
диспечер, и	dispatcher, s
извор, и	source, s
ипак (сопј.)	nevertheless
исправан, а, о (m, f, n)	correct
истраживање, а	research, s
нафтовод, и	oil pipeline, s
неисцрпан, а, о (m, f, n)	inexhaustible
ограничен, а, о (m, f, n)	limited
односити се (на)	to refer to
отпад, и	waste
погонско средство, а	powering item, s
подземне воде	underground water
поражавајући, а, е (m, f, n)	disastrous
радијација, е	radiation, s
радиоактиван, а, о (m, f, n)	radioactive
рафинерија, е	refinery, s
рестрикција, е	restriction, s
сагоревање, а	combustion, s
соларни, а, о (m, f, n)	solar
струја, е	electricity, s
суочавати се (impf.) суочити се (pf.)	to face
тарифа, е	rate, tariff
термоцентра, е	thermoelectric power plant, s
услед (прер.)	because of
хидроцентра, е	hydroelectric power plant, s
црпити (impf.) исцрпити (pf.)	to exhaust

Yugoslav Energy Demand and Energy Sources

Yugoslav energy demand is forecasted to continue to rise in the coming years. Despite improvements in energy efficiency (more theoretical than in real industrial, commercial or residential application), existing reserves of fossil fuels will come under increasing pressure to meet Yugoslav energy requirements. Most oil and gas supplies are imported. The exploitation of domestic, low heating value coal is limited because of growing evidence that mostly coal combustion is damaging the environment through “greenhouse” and acid gas emissions. The need for new, renewable and clean alternatives is clear.

At the same time, there are rural areas in Yugoslavia, which need much better living conditions and better basic energy supply coupled with the creation of small-scale industry to provide labor and hinder migration to urban centers. There is often very little growth in production levels following the introduction of electrification in rural areas, because operating costs are not covered by revenue and the capital repayments have to be subsidized, resulting in poor maintenance. It is therefore of vital interest to develop free - renewable primary energy resources.

Solar energy could be the solution. Utilization of energy sources such as the sun, geothermal, water and the wind, produces few, if any, harmful gas emissions, and reduces reliance on deficient forms of energy sources. However, the effective development and uptake of renewable energy technologies in Yugoslavia remains slow.

Courtesy of University of Belgrade

Activity 1

Work in pairs. Discuss with a partner the meaning of the abbreviation OPEC and exchange what you know about this international organization. One of you will write your notes in Serbian on the board. The instructor will decide which pair provided the most information.

Activity 2

Now read the information about OPEC below.

1. Underline the facts in the text that were not mentioned by anyone in the previous activity.
2. Use the information from these two activities and make up an interview. Your partner will play the role of an OPEC representative and you will be a reporter.

ОПЕК је међународна организација коју чине једанаест развијених земаља. Чланство у ову организацију може да добије свака земља која је извозник нафте и која подржава идеје организације. Тренутни чланови ОПЕК-а су Алжир, Индонезија, Иран, Ирак, Кувајт, Либија, Нигерија, Саудијска Арабија, Катар, Уједињени Арапски Емирати и Венецуела. Земље чланице снабдевају око 40 процената светских потреба за нафтом. ОПЕК је формиран 14-тог септембра 1960. године на састанку у Багдаду и оснивачи ове организације су били Иран, Ирак, Кувајт, Саудијска Арабија и Венецуела. Конференција ОПЕК-а се одржава два пута годишње, у марту и септембру. ОПЕК има велики утицај на светско тржиште нафте, али се не може рећи да га контролише.

Activity 3

Listen to the instructor read the following announcement and write down what the announcement is about.

Activity 4

Listen to the entire news from the previous activity and fill in the missing information below.

1. The country where the third meeting will be held.
2. Months and years when the two previous meetings were held
3. The countries where the two previous meetings were held
4. The country where the fourth meeting will be held
5. The participants in the meeting

Activity 5

Read the news article and provide the answers to the questions.

У току 2001. године планирано је да се кроз Јадрански нафтовод пренесе око два милиона тона нафте за нафтну индустрију Србије у Нишу. Овај уговор је потписан у Загребу и вредност му је око петнаест милиона долара. Планирано је такође да се пребаци и више тона нафте за потребе рафинерије у Панчеву и Новом Саду. Ова сарадња између Хрватске и Србије је почела још 1996. године. У току су такође и преговори са руском нафтном индустријом о превозу нафте у Србију.

1. According to the article, in which cities in Serbia are oil refineries located?
2. What sea does the oil pipeline go through?
3. In which country was the agreement signed?
4. What is the value of the agreement?

Activity 1

The following recording deals with one of the topics announced in the headlines in the Application section (Activity 6). Listen carefully to the instructor and decide which headline the recording is related to and what is the name of the country mentioned.

Activity 2

Read the headline and gist it.

1. How can the situation concerning electricity be improved? Underline the relevant portion of the text.
2. Find an English equivalent for the term “**на боље**”.
3. Who is the source of the information provided in the text.

**Смањена потрошња, бољи климатски услови
и иностранна струја против мрака**

(2000) Услед повећане потрошње електричне енергије у току су рестрикције на територији целе Србије у трајању од два сата. Ова информација је добијена у Електропривреди Србије. Цела територија републике се снабдева електричном струјом из властитих производних снага, али и уз помоћ струје из иностранства. Представници Електропривреде апелују на грађане да смање потрошњу електричне енергије. Један од предлога је и да се електрична струја не користи за грејање станова него да се користе угаљ и дрва. Постоји такође и нада да ће се временске прилике променити на боље и да ће се увести више струје из иностранства.

Activity 3

Work in pairs. Listen to the instructor read a short commentary by a young Yugoslav activist.

- A. Listen for the general content without taking any notes. Pay special attention to the voice. Judging by the tone of voice, how would you describe the person's attitude: put a check mark next to the relevant points.

1. она је сретна
2. она је огорчена
3. она је равнодушна
4. она је разочарана

- B. Provide the gist.

Activity 4

Мишљења

The class will be divided in two groups. Imagine that you are preparing a report about the effects of electricity in developing countries. Write down your group opinion on that topic. Consider the positive aspects of electricity and the problems that the lack of electricity can cause in these countries. Compare your opinion with the other group. The instructor will help you with the vocabulary.

Activity 5

Now read the text and fill out the table below.

Половина становника Јужне Африке нема електричну струју у својим домовима. Ову информацију је недавно дала Банка за развој Јужне Африке (2001). Недостатак инфраструктуре, воде и струје, су главни проблеми који се срећу у земљама у развоју. Тако у Јужној Африци 42 процента становништва немају електричну струју, 20 процената нема воду, а 17 процената нема основне санитарске услове. Недостатак електричне енергије између осталог утиче негативно на развој целокупне информатике. Земље у развоју немају развијене телефонске системе, употреба компјутера је такође на бројчано ниском нивоу јер су трошкови кориштења Интернета веома високи. Очекује се да се повећа сарадња између земаља које имају или су имале сличне проблеме као што су Кина, Индија, Бразил и неке друге земље

Activity 5 (continued)

Problem	
Where?	
Source	
Expectations	

Activity 6

Атомска енергија

Continue the discussion about energy sources from the Introduction section of this lesson. This time one group will support **nuclear power** as an energy source, and the other group will oppose this energy source. Explain your reasons.

Activity 7

Find out more about nuclear power and compare the information with the one that was provided in the previous activity.

1. What information from the text did you know already?
2. What information is new to you about nuclear power? Underline that information in the text.

Атомска или нуклеарна енергија има своје предности и недостатке. Многи људи мисле да је атомска енергија опасна због радијације. Међутим, постоје многе сигурносне мере које овај извор енергије чине једним од најсигурнијих извора енергије. Свако нуклеарно постројење је заштићено дебелим слојем бетона и челика тако да је вероватноћа радијације веома мала. Атомска енергија не изазива загађење ваздуха као што је то случај са неким другим изворима енергије. Производња струје је јефтина, не зависи од извора нафте и нафтног ембарга. Међутим атомска енергија има и своје недостатке. Једна од најгорих могућих несрећа за човечанство је дефинитивно везана за експлозију атомског постројења. Зато се велики део новца троши на обезбеђење сигурносних мера. Други недостатак овог извора енергије је што нуклеарни отпад остаје радиоактиван хиљадама година и зато се мора обезбедити сигурно депоновање овог отпада.

Activity 1

Listen to the recording and provide the main topic of the announcement in English.

Activity 2

Scan the article and decide if the statements are true or false.

Београд (2001) - Према новом тарифном систему владе Србије, потрошачи који троше 150 до 300 киловат-сати електричне енергије месечно ће добити појефтињење енергије за два одсто. За потрошаче који троше 600 киловат-сати месечно, електрична енергија ће поскупети дванаест одсто. Они који троше више од 10.000 киловат-сати имаће поскупљење од 200 одсто. На тај начин социјално угрожени и сиромашни ће бити заштићени од поскупљења. Овај нови систем још није усвојен. Он ће бити представљен становницима Србије наредних петнаест дана да се упознају са предностима овог система.

	T	F
1. All citizens of Serbia will have to pay more for electricity.	_____	_____
2. The most affected with high prices of electricity will be poor people.	_____	_____
3. Those who use more electricity will pay higher electricity rates.	_____	_____
4. The citizens of Serbia accepted the new rate system 15 days ago.	_____	_____

Activity 3

Fill in the space with the proper words from the Jumble Box. Be careful! All nouns and verbs are given in the Nominative case and/or in the Infinitive.

Соларна енергија има своје _____ и недостатке. Предности соларне _____ се виде пре свега у томе да је ово неисцрпни _____ горива. Сунце, као што знамо, не _____ загађење _____. Сунчева енергија се такође користи као погонско средство за _____ која раде на соларну енергију и сателите. Један од недостатака овог извора енергије _____ у чињеници да само они делови света који _____ много сунца могу да користе овај извор енергије.

возило	предност
имати	извор
ваздух	енергија
изазивати	лежати
	загађење